Donderdag 24 September 1942 | DAGBLAD | 59ste Jaargang, No. 3710

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc., 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Timosjenko werpt de Duitsers overal terug.

Nazies bij duizenden neergemaaid.
Britten bezetten Tananarive.
Britse radio waarschuwt Fransen: invasie op komst.
Groot Geallieerd convooi in Rusland aangekomen.
Willkie confereert met Stalin.
De Raf weer boven Duitsland.

Hitlers rassenpolitiek.

Tass-berichten uit Stockholm deelden mede, dat Hitler nieuwe richtlijnen heeft aangegeven ten aanzien van zijn rassen-politiek, waarbij het vaag omschreven Nordische ras onderscheiden zal worden in „volwaardige" en „onvolwaardige" elementen. Deze verdeling in een eerste en tweede klasse was noodzakelijk gemaakt, daar de Nordiërs die aan de rand van Duitsland leefden in verval zijn gemaakt door inférieure buitenlandse elementen, aldus vertelt Tass, die het aanhaalde uit een merkwaardig geheim document, dat zijn verspreiding moet hebben gevonden onder de Duitse overheden in de bezette Scandinavische landen en de Nederlanden.

Het document zeide, dat de mislukking der Nordiërs, die „leven op de bezoedelde buitenkant van het Duitse rassen-centrum" om op doeltreffende wijze de verlaging hunner rassenklasse tegen te gaan, aantoont, dat zij niet kunnen worden geclassificeerd als Nordiërs van de eerste orde. Tass zeide, dat de Duitse bezettings-overheden op drie wijzen de supérioriteit van den „zuiver-Duitser" op de voorgrond kunnen plaatsen.

1) Door politieke werkzaamheid te nemen „uit de handen der gemengde nationale elementen" en deze politieke werkzaamheid toe te vertrouwen aan die personen, die „door banden des bloeds verbonden zijn met het innerlijke van Duitsland".

2) Door vertegenwoordigers van de tweede klasse van Nordische ras voor werk weg te lokken teneinde te voorzien in de Duitse economische en oorlogsbehoeften;

3) Door bij de uitvoering van de wetten een onderscheid te maken tussen personen van Duits ras en — in zoverre dit van belang is — de beslissingen van de rijksorganen, welke thans in voorbereiding zijn, toe te passen.

Tass deelde mede, dat deze opmerkingen, naar vernomen wordt, aan de Duitse overheden in Noorwegen, Denemarken, **Nederland**, België en de Baltische Staten werden gezonden en waren ondertekend door Martin Bohrman (die vele posten van wijlen Rudolf Hess waarneemt) en door Alfred Rosenberg, den geestelijken leider van de nazie-beweging.

De mededeling zeide, dat „de verovering van grondgebied, dat wordt bevolkt door mensen van het Germaanse ras, tegenstrijdigheid en onderscheid heeft teweeg gebracht tussen de veroveraars en de overwonnenen." Men zeide, dat deze nieuwe factor was veroorzaakt door de ontbindende invloed van de rassen-chaos aan de Duitse grenzen." De Finnen, Mongolen, Slaven, Kelten en Angelsaksen, zeide men, hebben bijgedragen tot deze chaos. Slechts de Duitsers, die in het Derde Rijk leven, vormen het enige voorbeeld van een „gezond Arisch volk." „De gebeurtenissen van 1940 tot 1942 hebben uitgewezen, dat het recht van dit supérieure rassen-element bestaat om de leidende politieke en opvoedkundige rol waar te nemen in de Duitse levensruimte. De onder-Duitsers — Untergermanen — die binnen de Duitse veroveringsspheer vielen, waaronder in het biezonder Noren, Zweden. **Nederlanders**, Walen en Denen, hebben bewezen niet in staat te zijn hun rassen- klasse van achteruitgang te vrijwaren en dientengevolge ook niet hun land en hun sociale systemen.

De verklaring zeide — aldus Tass dat de „vroeger bekend gemaakte beginselen van de rassen-politiek, toen die werden toegepast op de Noordelijke volken, de schadelijke illusie deden ontstaan van een gelijkheid in rassen „tussen de Scandinavische en andere volken ter eenre en de Duitse veroveraars ter anderer zijde. Hieraan werd toegevoegd, dat de vroegere politiek „tevens opleverde, dat er bij verschillende groepen, die met Duitse overheden samenwerkten — in het biezonder in **Nederland** en Noorwegen — valse gronden ontstonden om deze illusies te handhaven, teneinde eigen belangen van nationaal egoïsme door te voeren".

Tass zeide, dat, hoewel het document de handtekening droeg van Bohrmann en Rosenberg, het op aanwijzing van Hitler was opgesteld. (Moskou, (AP) 24.9.)

GEALLIEERD CONVOOI BEREIKT RUSLAND.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit: „Nog een belangrijk convooi met grote hoeveelheden oorlogsmaterialen is in Noordelijke Russische havens aangekomen. Er werden verliezen geleden onder de schepen in het convooi, maar niettegenstaande de hevige aanvallen door vijandelijke vliegtuigen en duikboten is de grote meerderheid van de schepen op de bestemming aangekomen. Het convooi bestond uit Britse, Amerikaanse en Russische koopvaardijschepen. Het is niet het plan een vijand te helpen door hem mede te delen in hoeverre hij gefaald heeft om succes te boeken tegen dit convooi. Het is echter mogelijk om te zeggen, dat zijn beweringen bij deze gelegenheid meer overdreven waren dan gewoonlijk. Geen enkel schip van het escorte van dit convooi ging verloren" (Londen, (AP) 23.9).

DE DUITSERS ZIJN OP HUN HOEDE.

De onder Duits toezicht staande radio van Parijs deelde mede, dat de Duitsers met de grootste voorzichtigheid voortrukken in Stalingrad. De radio zeide, dat de Russen alle straten ondermijnd hebben en dat nog maar enkele gebouwen overeind staan. (Londen, (AP) 23.9).

WILLKIE BEZICHTIGT MOSKOU.

Wendell Willkie bracht een tweede dag door in Moskou met het bekijken van bezienswaardigheden. Roosevelts reizende vertegenwoordiger, die gisteren een bespreking had met Molotov, wacht op de vaststelling van een tijdstip om Stalin te ontmoeten (Moskou, (AP) 23.9).

PREMIER ANTONESCU BIJ HITLER.

Van Duitse radio-uitzendingen: Hitler confereerde met Mihai Antonescu, den waarnemenden Premier van Roemenië en een DNB-bericht zeide, dat „alle hangende problemen besproken werden".

(Naar men meldt zou Duitsland kort geleden hebben gevraagd om meer Roemeense troepen voor het Russisch front). Antonescu's ontvangst in het Hoofdkwartier van Hitler had plaats in — wat de radio noemde — een uiterst vriendschappelijke atmospheer" en volgde op twee dagen van conferenties met Ribbentrop (Berlijn, (AP) 23.9).

EEN ARTIKEL VAN GOEBBELS.

Dr. Paul Joseph Goebbels, de Rijksminister van Propaganda, zeide in een artikel, dat in „Das Reich werd gepubliceerd, dat de oorlog hard en onverbiddelijk is voor ons volk en het niets wordt gespaard". Hieraan voegde hij toe:

„Wat geeft het op slot van rekening wat wij verliezen als alles op het spel staat?"

Goebbels zeide: „Wij weten precies waar onze kans ligt, doch wij moeten leren beseffen waar het gevaar ligt. Hoe grondiger wij aan de eisen van de oorlog tegemoet komen des te spoediger zullen wij ermede klaar zijn. Wij staan tegenover een vijand, die alle middelen zal gebruiken om ons neer te slaan. Daarom moeten wij ook geen macht ongebruikt laten om met hem af te rekenen" (Berlijn, (AP) 23.9).

CHURCHILL TOT DE SCHEEPSBOUWERS.

Premier Winston H. Spencer Churchill verklaarde, dat „ofschoon de positite van de scheepvaart onlangs is verbeterd, zij nog steeds van ernstige aard is en dat Groot Britannië een grote behoefte heeft aan elk schip dat kan worden gebouwd." In een boodschap op een bijeenkomst van de scheepsbouwindustrie spoorde hij de scheepsbouwers aan „in naam van de regering van Zijne Britse Majesteit zich tot het uiterste in te spannen, omdat slechts dat de overwinning kan afdwingen." Churchill zeide: „Zonder schepen kunnen wij niet leven en zonder schepen kunnen wij niet veroveren." Het voorstel werd door de bijeenkomst goedgekeurd, waardoor de industrie zich tot het uiterste zal inspannen om het bouwen en herstellen van schepen wat vlugger uit te voeren.

Churchill verzekerde den scheepsbouwers, dat hun praestaties aantonen, dat dit beroep met hart en handen zal worden beantwoord (Londen, (AP) 24.9).

TANANARIVE DOOR BRITTEN BEZET.

Gemeld wordt, dat de Britse troepen Tananarive, de hoofdstad van Madagascar, bezet hebben (Londen, (AP) 23.9).

De Britse troepen hebben Tananarive, de hoofdstad van Madagascar, bezet, volgens een radio-uitzending uit de stad, welke hedenavond te Port Louis gehoord werd. Een stem onderbrak het radioprogram, zeggende: „Een Britse officier spreekt hier. De Britse troepen zijn Tananarive heden om 17 uur binnengerukt. Alles is kalm. Dat is alles" (Port Louis, Mauritius, (AP) 23.9).

Blake Sullivan seint uit Londen:

De Britten hebben hun doel op Madagascar bereikt door de hoofdstad Tananarive te bezetten na twee weken van operaties vanuit de veroverde kustpunten. Gouverneur Generaal Armand Annet is echter klaarblijkelijk gevlucht. Het nieuws betreffende de bezetting kwam eerst van de Vichy-Franse radio in Tananarive, die op dramatische wijze temidden van een Franse bekendmaking werd overgenomen door een stem van een Britsen officier, die zeide, dat de stad om 17 uur genomen was.

Gouverneur Annet, een Parijse politicus en een hardnekkige aanhanger van het Vichy-regiem, had eerst Britse wapenstilstandvoorwaarden gevraagd en die toen verworpen midden in de Britse opmars en zeide, dat hij niet zou blijven om te capituleren bij de onvermijdelijke val van de hoofdstad. Zijn laatste woorden, die voor de radio van Tananarive werden uitgesproken, waren om zijn troepen te danken voor hun „dappere verdediging" van de hoofdstad. Deze werden gehoord nadat hij zou zijn gevlucht naar het Zuidelijk deel van het eiland, dat 1600 kilometer lang is en het vierde grootste van de wereld is.

Er is geen aanwijzing hoe Annet hoopt den Britten te kunnen ontsnappen. Men herinnert er echter aan dat volgens officieuze berichten Japanse duikboten verafgelegen havens gebruiken om olie en voorraden in te nemen en omtrent nazie-agenten, die opereren met medeweten van het koloniale bestuur van Vichy. Deze berichten deden de ronde in Londen na het tot zinken komen van verschillende Geallieerde koopvaardijschepen in het Kanaal van Mozambique, de zeeroute van de Verenigde Landen naar het Midden-Oosten en Brits Indië (Londen, (AP) 23.9).

EUROPESE EXPRESS OPGEBLAZEN.

Gezaghebbende Joegoslavische kringen deelden mede, dat de Europese Express is opgeblazen door Serbische guerilla's nabij Sisak in Croatië op 20 Augustus. 73 Passagiers werden gedood. Meer dan 100 werden gewond. Op 29 Augustus derailleerde een vrachttrein nabij Jasenovac (Londen, (AP) 23.9).

Het nieuws van vandaag.

De Duitse pogingen om Stalingrad te nemen, hebben tot dusver gefaald.

Enkele dagen geleden wisten de nazies Stalingrad binnen te dringen. De dag daarop werden zij enigszins teruggedrongen. Vervolgens meldde het Russische communiqué, dat in de centrale sector enige Duitse voortgang plaats vond. Heden zegt men, dat de Duitsers met grote verliezen een heel eind zijn teruggeworpen. Op deze manier laten de Sovjets hun vijand doodbloeden.

Het Duitse Hoofdcommando is wanhopig en vraagt telrijke versterkingen in de strijd. Met vliegtuigen worden zij nu overhaast aangevoerd, maar ook dit niets geeft, zal Duitsland zich gesteld zien voor een militaire catastrophe. Een maand reeds wordt Stalingrad belegerd en heden zijn de Duitsers en hun satellieten nog niet verder gekomen. De weerslag van deze tegenslag ziet men al in de Caucasus waar de Russen nu overal stand houden. De weerslag ziet men in bezet Europa waar het steeds onrustiger wordt. Croaten en Serben voeren slag tegen de bezettende troepen. Nederlanders, Fransen, Belgen en Noren worden steeds opstandiger en overal neemt het aantal executies toe. Doch behalve de executies zijn de Duitsers ook gedwongen andere tegenmaatregelen te nemen en nu heeft Hitler een nieuwe rassenpolitiek ingevoerd waardoor hij de andere Germaanse rassen nog meer kan onderdrukken. Naar de Duitsers beweren zouden deze zich de gelijken zijn gaan achten van het Duitse ras en dit mag natuurlijk niet......

Ook in Duitsland zelf is men niet al te zeker meer van het resultaat van de strijd en Herr Goebbels schreef in „Das Reich", „dat het er niet op aankomt wat men verliest als alles op het spel staat".

De chaos, die bij de as in Europa ontstaat zal ongetwijfeld veel bijdragen tot het slagen van een Geallieerd offensief in West-Europa, dat niet meer zo ver schijnt te zijn. De Britse radio heeft zich tenminste tot de bewoners van de Franse kusten gericht en hun aangeraden deze te ontruimen, opdat geen Frans bloed vergoten worde als de aanval plaats heeft. De radio zeide, dat de datum van de aanval niet tevoren zal worden genoemd en ook niet de plaats waar deze zal worden geopend. „Maar als het ogenblik komt", zeide de radio, „zullen wij een beroep doen op de samenwerking van het gehele Franse volk. Wij zullen onze belofte houden u op tijd te melden".

Op Madagascar zijn de Britse troepen onder gejuich van de bevolking de hoofdstad Tananarive binnengerukt. Volgens een Britse bekendmaking is alles kalm, nadat het garnizoen zich onvoorwaardelijk heeft overgegeven. Antalaha aan de Noordoostelijke kust werd gisterenmorgen ook bezet. Van Gouverneur-Generaal Armand Annet is echter geen spoor te zien (blz. 1).

Wendell Willkie heeft in het Kremlin geconfereerd met Stalin en Molotov en een dikke enveloppe met een boodschap van Roosevelt overhandigd. Zowel Willkie als de Russen schijnen met elkaar ingenomen te zijn en de bladen drukten grote foto's van hem af naast die van Stalin. Intussen bereikte een groot Geallieerd convooi de Noordelijke Russische havens na wanhopige aanvallen van Duitse duikboten en vliegtuigen afgeslagen te hebben. Over de Duitse beweringen betreffende de toegebrachte verliezen zeide Londen enkel, dat deze „meer overdreven zijn dan gewoonlijk".

De balans aan het einde des Zomers.

Het is thans een maand, dat de nazies trachten Stalingrad ten val te brengen; een ogenblik dat ook samenvalt met het einde van de zomer 1942. De situatie aan het begin was zo, dat de Russen in de wintercampagne 1941 — 1942 veel van hetgeen de nazies namen, wisten te heroveren. Het is thans een welkom ogenblik om de balans op te maken.

Eergisteren werd de evacuatie van vrouwen en kinderen uit Stalingrad gemeld, maar toch is er op het ogenblik nog geen directe val van de stad te voorzien.

Reeds enkele weken geleden hebben wij de eerste sneeuwvlokken gerapporteerd uit het gebied van de Caucasus. Stalingrad ligt heel wat lager, doch October kenmerkt in deze buurt toch het begin van de winter. Zoals de lezer weet uit onze artikelen van verleden jaar, toen de kansen in Rusland voor de geallieerden er heel wat slechter voor stonden dan thans, begint de winter in Rusland niet met een ongenadige koude, maar met iets wat nog veel meer ellende medebrengt in een gebied, waar verharde wegen even zeldzaam zijn als een regenbui op Curaçao.

De gewone dagelijkse dracht van den Rus is hier de baggerlaars. Zelfs priesters staan er met baggerlaarzen onder hun soutane aan het altaar. Want wanneer de regen in Rusland begint, begint de ellende. In de steden is onder het Sovjet- régime inderdaad veel aan wegenbouw gedaan, maar daarbuiten gaat alles nog over landwegen, die — gezien de aard van de Russische grond in de streken — bij een regenbui in een modderpoel herschapen worden.

Vóór die toestand intreedt willen de nazies klaar zijn. Elders in dit blad staat Goebbels' uitspraak, dat men alles zal zetten ten koste van een overwinning. De tijd wordt kort.

De opzet van de nazies is thans duidelijk. Hun opzet is thans om het contact tussen de toevoerroutes via Murmansk-Archangel en Astrakan te verbreken. Men herinnert zich de herhaalde aanvallen op geallieerde convooien bij Noorwegens kusten, blijkens de berichten van vandaag zonder veel succes. De opmars naar de rivier de Don in Juli dezes jaars beoogde het zelfde in het Zuiden.

Offensieven op Rostov, Vorosjilovgrad, Voronesj hadden ten doel bij Stalingrad te komen, de belangrijke stad van oorlogsnijverheid aan de bocht van de gigantische Wolga, die hier zo breed is als een meer. Stalingrad, vroeger Tsaritsyn geheten, maar door Jozef Stalin naar zichzelf herdoopt in Stalingrad, is een stad van een half millioen inwoners. Stalin noemde de stad naar zich, omdat het in de Russische revolutie het middelpunt was, waar de Rode legers zich verenigden om het tsaristisch régime omver te stoten.

De val of de victorie van Stalingrad zal voor een groot deel het lot van de Caucasus bepalen, althans voor deze winter.

Stalingrad is een sleutelstad. Punten van belang zijn:

1) de toevoer uit het Noorden komt per trein en over de Wolga — die van Kalinin af bevaarbaar is, het is de grootste rivier van Europa; men moet de loop van Kalinin af eens op de **kaart nazien — naar Stalingrad en** wordt vandaar uit over de heirscharen verdeeld;

2) de toevoer uit het Zuiden komt per boot — zeevarende schepen varen rustig de Wolga op naar Stalingrad en worden daar wederom verdeeld;

3) de oorspronkelijke oorlogsnijverheid in Stalingrad is enorm, maar...... nog niets vergeleken bij de onvergelijkelijke oorlogsnijverheid aan de veilige achterzijde van de Oeral, die thans in actie komt; de val van Stalingrad zou echter dit industrie-punt, handig vlak bij het terrein des strijds gelegen, uitschakelen;

4) nog meer manschappen zouden aan Russische zijde bij een val van Stalingrad aan de strijd onttrokken worden door dood, invaliditeit of gevangenschap; dit is het minst erg, want aan manschappen is Rusland voorshands nog onuitputtelijk; volgens de jongste berichten gaat men zelfs de gerequireerde vrouwen maar weer naar huis sturen om te doen wat der vrouwen is;

5) Stalingrad is een belangrijk punt door zijn ligging ten opzichte van Moskou, waar de nazies vlak bij zitten, en dat bij een val van Stalingrad wel eens wéér geëvacueerd zou kunnen moeten worden;

6) zonder Stalingrad is de toegang tot de Caucasus vrijwel uitgesloten.

Resulteerend:

1) In het Midden-Noorden (de streek tussen Moskou en Leningrad) hebben de Duitsers op geen stukken na terugveroverd wat ze in de Russische wintercampagne van verleden jaar verloren hebben;

2) het door de Duitsers in genoemde wintercampagne verloren gebied bij Kursk, Charkov, is door hen deze zomer weer terugveroverd, en wel zo, dat zij bovendien avances konden maken naar Voronesj en Rassasj, daarmede twee belangrijke punten aan de Don bezettend;

3) na de laatste verovering van Rostov lukte het den nazies om ook het gebied dat in de Donbocht rond Vorosjilovgrad besloten ligt, te bezetten, hetgeen de thans dreigende situatie voor Stalingrad deed ontstaan;

4) de Krim werd door de nazies bezet met een enorm verlies aan manschappen en materiaal voor de nazies, zo zelfs, dat zij op het ogenblik zelfs niet in staat zijn noemenswaardig gebruik van deze „winst" te maken.

5) Ruslands rijkste olie-velden bij Grozny, Bakoe leveren aan ons, de Verenigde Volken. Enkele andere velden, o.a. bij Maikop, Krasnodar, Armavir, zijn in Duitse handen gevallen, nadat zij...... vernield waren.

NOORS VLEES VOOR DUITSLAND.

Het Noorse telegraafagentschap deelde mede, dat de Duitsers aan Noorwegen opdracht hebben gegeven nog 200.000 stuks vee te slachten en deze naar Duitsland te zenden. Ook heeft men den inmaakfabrieken opgedragen de productie met hetzelfde doel op te voeren. Men zeide, dat alleen het Opland-district 3300 ton vlees aan Duitsland levert (Londen, (AP) 23.9).

Nederland.

ZUID-HOLLANDSE GIJZELAARS.

Nog twee namen van Nederlandse gijzelaars uit de provincie Zuid-Holland werden getelegrafeerd: **Dr. Jan Donner**, oud-minister van justitie en oud-raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden en **Dr. Berend George Escher**, hoogleraar in de geologie en de palaeontologie te Leiden.

DE TOEKOMST VAN SURINAME.

De Nederlandse Club te New York heeft een maaltijd gehouden ter ere van Suriname's Gouverneur Prof. Dr. Johannes Coenraad Kielstra.

Gouverneur Kielstra heeft een tafelrede gehouden waarin hij in de eerste plaats dankte voor de grote hartelijkheid en gastvrijheid, hem en mevrouw Kielstra betoond. Hij zeide, dat Suriname en zijn bevolking gereed staan alle offers voor Nederland en Oranje in de grote vrijheidsstrijd te brengen. Alle klassen en rassen zijn daartoe ten volle bereid. De Gouverneur vertelde dat de Surinamers en de Amerikaanse troepen in Suriname het best met elkaar kunnen vinden. Suriname's probleem is voornamelijk van economische aard. Voor de oplossing daarvan is immigratie noodzakelijk. Sedert 1942 opende de bauxietexploitatie nieuwe welvaart, resulterend in een sluitende begroting. Deze betrekkelijke welvaart, die voor een deel het gevolg is van de oorlog kan behouden blijven, wanneer de bauxiet-afzet op hetzelfde peil blijft. Doch voor een groot deel hangt deze welvaart af van toeneming der bevolking. Minister Charles J. J. M. Welter zag, terecht in dat Suriname aanvoer van landbouwers nodig heeft. Zulk een immigratie zal weliswaar geen enorme welvaart brengen, doch wel een zeer redelijke. Dit zal geruime tijd eisen en offers vragen van alle delen des Koninkrijks: het moederland moet medewerken Nederlands-Indië moet immigranten zenden en **ook Curaçao's medewerking is noodzakelijk voor de afneming van in Suriname voortgebrachte producten.** En Suriname zelf moet medewerken door een verandering zijner mentaliteit: niet meer naar het verleden kijken, doch naar de toekomst. Gouverneur Kielstra deelde nog mede dat de Nederlandse Regering mijn-ingenieurs zal zenden om te onderzoeken of er nog andere metalen zijn dan goud en bauxiet en op welke wijze deze — eventueel economisch — exploiteerbaar zullen zijn.

„NOOIT EEN MUSSERT-REGERING".

Onlangs hebben wij melding gemaakt van het feit dat zeven Nederlanders terecht hebben gestaan wegens sabotage. Vier van hen zijn ter dood veroordeeld en drie kregen zeer langdurige gevangenisstraffen. Thans zijn meer bizonderheden bekend geworden: **Roodenburg** erkende lid te zijn van een „solidariteitsgroep". Haar slagwoord was „nooit een Mussert-regering". Deze groep verspreidde biljetten en pamfletten. De biljetten zeiden: „houdt uw koper en zilvergeld vast" en „Bevrijdt Nederland." Saboteert en „Verdrijft Mussert" staakt morgen! **Van der Steen** had „namens een communistische organistatie" in fabrieken tot staken opgestookt. **Greefkes en Verstraeten** hadden een ondergrondse krant „De Waarheid" gedrukt en verspreid. **Schuurman** drukte de biljetten en pamfletten. **Den Braven** was het intellect achter al deze acties.

SUZANNA NICOLAS IN DE VERENIGDE STATEN.

In Washington zal een groot standbeeld opgericht worden voor „Christus, het Licht der Wereld". Het zal geplaatst worden voor het nieuwe hoofdkantoor van de Nationale Catholic Welfare Conference. Er werd een prijsvraag uitgeschreven, waaraan 64 kunstenaars deelnamen. Na selectie werden 3 kunstenaars uitgenodigd hun werk enigszins te herzien in verband met de architectonische achtergrond. Deze 3 kunstenaars zijn Robert C. Koepnick, George Kratina en **Suzanna Nicolas.** Na de herziening zal definitief uit deze 3 kunstenaars degene gekozen worden, die de opdracht krijgt.

Zoals men weet is Suzanna Nicolas, de echtgenote van Joep Nicolas, een Belgische van geboorte.

DE ONTWRICHTING VAN DE NEDERLANDSE GEMEENSCHAP.

De Berlijnse correspondent van het Züricher blad „Die Tat" deelt mede dat Rost van Tonningen, na terugkeer van zijn reis naar Oost Europa, te Amsterdam heeft verklaard, dat het doel van de Oost Compagnie is gehele Nederlandse steden en dorpen over te plaatsen naar Oost-Rusland. Zowel burgers als boeren, winkeliers **als priesters**, zullen worden overgeplaatst. Deze ongekende vorm van volksverhuizing-in-slavernij, die een ontwrichting en leegbloeding van de Nederlandse gemeenschap ter wille van den Germaansen Pharao betekent, zal — volgens Rost van Tonningen „beloond" worden met „volledige erkenning in het kader der nieuwe Europese gemeenschap."

UIT HET „TOERISTENKAMP".

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

De volgende geschiedenis is geschreven door een Nederlandsen officier, die uit een Duits gevangenkamp is ontvlucht. Zijn naam kan niet worden medegedeeld omdat hij nog familieleden in bezet Nederland heeft.

„Op het eind van Juli werden vele Nederlandse officieren getransporteerd naar „Oflag", een 14de eeuws kasteel op een heuveltop te Colditz bij Leipzig. Dit kasteel staat op zeer rotsachtige grond en heeft drievoet dikke muren, de vensters hebben dikke tralies, zodat ontvluchten wel zeer moeilijk is. Het kasteel is een „Sonderlager" een speciaal kamp voor gevangenen die al eens hebben getracht te ontvluchten en de Duitsers meenden dat hieruit ontvluchten dan ook onmogelijk moest zijn. Het kamp wordt ook „bewoond" door Britse genie-officieren, die grote liefhebberij blijken te hebben in het graven van tunnels. Toen ik er was waren er 60 Britse officieren, 65 Nederlanders, 100 Polen en 180 Belgen. Ons moreel was hemelhoog en de verhouding der verschillende nationaliteiten was prima in orde. Zij die trachtten te ontsnappen kregen van de anderen alle hulp die zij maar wensten.

Vele pogingen tot ontsnapping werden gedaan. Vele pogingen mislukten, doch enige gelukten. Zelfs noemden Duitse officieren, die nog enig gevoel voor humor hadden behouden, ons kasteel „het toeristenkamp". Twee maal 's daags mochten wij vijf minuten „wandelen" tussen gewapende bewakers en prikkeldraad. Niettemin wisten gedurende deze „wandeling" drie officieren te ontsnappen. In drie maanden wisten vier Nederlandse officieren te ontsnappen en zich naar geallieerd grondgebied te begeven. Doch anderen werden spoedig gepakt omdat zij de taal niet door en door beheersten. Ik hoop dat velen zo gelukkig zullen zijn als ik ben geweest".

OPEN BRIEF
AAN ALLE LEZERS.

HALLO!

„De Telegraaf" (van 8 September) deelt mede dat de Haagse vredesrechter een zekeren W.B. uit Rhenen tot drie weken gevangenisstraf heeft veroordeeld omdat hij tegen een N.S.B.-er „hallo" had gezegd, welk ogenschijnlijk onschuldige groet volgens den rechter betekent: „hang alle laffe landverraders op". En de rechter voegde er aan toe: „dit is tegenwoordig een van de meest geliefde manieren om de N.S.B.'ers te beledigen".

DE HAND DES ONDERDRUKKERS.

Nederlandse boeren die, teneinde wintervoeder voor hun melkvee te kunnen krijgen, het Duitse bevel om hun weiland om te ploegen en te verbouwen met lijnzaad niet hadden opgevolgd, moeten nu, voor straf, per hectare van hun thans omgeploegde 5000 kilogram hooi afgeven.

Dit is dus de straf door de Duitsers opgelegd aan Nederlandse boeren, die hun melkvee niet wilden laten verkommeren. Tevens moeten nu alle paarden een identiteitskaart hebben. De reden hiervan is, dat Nederlandse boeren, wanneer de Duitsers kwamen om hun paarden te requireren, dikwijls, reeds door de Duitsers, afgekeurde paarden leenden van hun buren.

HOE DE NAZIES TEGEN JODEN OPTREDEN.

Een ooggetuige, in Engeland aangekomen, vertelde van de razzia door Duitse politie op Amsterdamse Joden gehouden: „Ik zag een koopvrouw die uit haar winkel in de nieuwe Kerkstraat werd gesleurd. Ze was een jonge moeder; haar man was aan loodwitvergifting in de mijnen van Mauthausen gestorven. Aan de andere zijde van de straat zag ik een oude vrouw die zich vastgreep aan haar zoon, die gearresteerd werd en die haar kind niet eerder los liet dan nadat ze door een Duitse geweerkolf bewusteloos was geslagen.

Een andere vrouw, die gearresteerd werd trachtte tevergeefs zich vast te klampen aan haar kind, dat van haar werd losgerukt. Overal werden mensen geslagen en geschopt, door de Duitsers.

KENNISMAKING DOOR DE RADIO.

Voor Radio-Oranje heeft iets heel eigenaardigs plaats gehad. Een pas getrouwd Nederlands meisje te Londen stelde — per radio— haar Nederlandsen bruidegom voor aan haar ouders, die in Nederland leven. Zij vertelde van haar verloving en van de huwelijksvoltrekking en toen zei ze: „Vader en Moeder, hier is jullie nieuwe schoonzoon. „En toen zei, — ietwat schuw — de bruidegom: „Ja, vader en moeder, hier ben ik, ik hoop dat het u goed ga, ons gaat het ook goed".

DOMME JONGENS EN EEN VERSTANDIGE OFFICIER.

Twee achttienjarige jongens, die nu bij de Raf in Engeland in opleiding zijn, vertelden het volgende: „Nadat zij uit Nederland naar bezet Frankrijk hadden weten te ontvluchten, werden zij door Duitse soldaten gearresteerd en gevangen gezet. Nadat zij twee dagen in de gevangenis hadden gezeten werden zij voor een gestrengen Duitsen officier geleid die hun vroeg wat zij uitvoerden. Toen zij, met het meest onschuldige gezicht verzekerd hadden dat zij naar werk zochten, zei de officier een paar keer „domme Holländer" en vervolgens zei hij, dat zij naar Duitsland zouden moeten gaan om daar te werken in de oorlogsnijverheid. Toen werden ze vrijgelaten, maar zij kwamen terug en vroegen of ze weer in de gevangenis mochten, omdat zij geen geld hadden voor een hotel. De officier zei, dat hij wist dat alle Nederlanders dom waren, maar zo dom als deze had hij ze nog nooit ontmoet. En toen gaf hij aan deze „domme" Nederlanders ieder een 300 francs waarvoor zij keurig een quitantie moesten tekenen en die van hun loon in Duitsland zouden worden afgetrokken en ... drie uur later waren de twee „domme" jongens door middel van hun zeshonderd francs op weg naar Engeland......

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Volk en Vaderland zegt dat na Mei 1940 het aantal sigaretten met Amerikaanse namen zeer is toegenomen en het blad eist dat „deze demonstratie verboden worde".

— Geen dag zonder decreet. Thans is er een verschenen dat bepaalt dat alle zilvergeld in Nederland aan de circulatie is onttrokken.

— Een boer te Zwolle kreeg f. 2000,— boete omdat hij niet al zijn melk had afgeleverd aan de distributie.

— Volk en Vaderland klaagt dat de Brabantse boeren slechts de helft van het voor hen bepaalde aantal liters melk afleveren.

— In Nederland worden steeds meer melkgeiten gehouden, nu koemelk zeer schaars en duur is geworden. Er zijn nu 20.000 melkgeiten „in gebruik". Een geit kost van 75 tot 100 gulden.

— De Duitsers dreigen met inbeslagneming van het melkvee van boeren die, bij de aflevering van melk, onder het voor hen bepaalde quotum blijven.

— In de Nederlandse pers verscheen een oproep „tot alle zeelui" om zich bij het Nederlandse (nazie) „Scheepvaartfront" te meiden „in het belang van de Nederlandse Scheepvaart."

— Spoorwegverbindingen in zeven secties in de provincie Groningen en Overijsel zijn door de Duitsers opgeheven. Vooral de steden Doetinchem, Oldenzaal en Groningen ondervinden hiervan groot nadeel.

— De Veluwe was in Augustus vol toeristen. In Putten met 9000 inwoners logeerden 7500 vacantiegangers.

— In Den Haag is een doek van Rembrandt: „Judas brengt de zilverlingen" voor f 300.000 verkocht. Er wordt niet vermeld door wie aan wie.

— In Nederland is een aardappelziekte uitgebroken. Vele aardappelen zijn oneetbaar.

— Het Nationale Dagblad van 26, 27 en 28 Augustus bevat talrijke doodsadvertenties van in Rusland gesneuvelde N.S.B.'ers.

— **Seyss Inquart heeft den burgemeester van Groningen Mr. Cort van der Linden ontslagen.**

— De Londense „Financial Times" noemt de benoeming van minister Ir. J. van den Broek „een grote aanwinst voor het Nederlandse cabinet, daar hij een man van diepe ervaring is, ook in de economische eisen der oorlogvoering."

— Het dividend van Philips-Eindhoven is door den Duitsen regeringscommissaris bepaald op 6 procent zowel voor de gewone als voor de preferente aandelen.

— In Loosdrecht zijn restauranthouders gearresteerd wegens overtreding der distributiebepalingen. Zij betaalden handelaars f 400,— voor duizend eieren, f 450,— voor vijftig pond vet en f 225 voor honderd pond vlees. Een uitsmijter kostte in Loosdrecht f 6,50.

— Ook het verkeer in de grote steden wordt steeds meer ontwricht. Ten eerste door de requisitie van fietsen; ten tweede door het naar Duitsland zenden van mecaniciëns, conducteurs.

— De Nederlandse tentoonstelling te Glasgow, die door ruim 50.000 mensen is bezocht, zal een tournee langs verschillende Engelse steden gaan maken. Het eerst is Glasgow aan de beurt.

— M. Richard, eertijds vertegenwoordiger van Generaal Charles de Gaulle te Batavia, die na een avontuurlijke tocht via Ceylon en Nieuw Zeeland, Nieuw Caledonië heeft bereikt, heeft daar nu een nieuwe standplaats gekregen.

— Dr. Van den Bend, een N.S.B.-er is zes weken wethouder van Amsterdam geweest op een salaris van f 12.000 per jaar. Hetzelfde als volgens zijn verklaring, zijn inkomen had bedragen. Thans wordt hij vervolgd, omdat hij voor de belastingen altijd een veel lager inkomen had opgegeven.

— Volk en Vaderland klaagt dat Zuiderzee-vissers honderden kilo's paling midden in de nacht verkopen aan klanten die naar hun botters komen en dat zodoende de distributiebepalingen worden ontdoken.

— Een nieuw decreet bepaalt, dat jongens boven 17 jaar eerst arbeidsdienstplicht moeten vervullen alvorens zij verder mogen studeren.

— De beroemde psychiater van de Leidse Universiteit prof. Dr. G. Jelgersma is, 82 jaar oud, op 17 Augustus overleden.

— Op het vliegveld Fort Leavenworth (Kansas) is een ernstig ongeluk geschied; de Nederlandse cadet-vlieger G. B. D. Spierenburg is er neergestort en gedood.

DE ELLENDE VAN DE „NIEUWE ORDE".

Sterilisering van „ongeschikte" personen is in Nederland ingevoerd, zoals Dr. Bruining, N.S.B.'er en hoofd van de gezondheidsdienst heeft bekend gemaakt. Men verwacht het ergste voor de toekomst, die naar men vreest nog ernstiger maatregelen zal brengen. Nederlandse priesters schijnen een beroep op de artsen te hebben gedaan om zich tegen deze maatregel te verzetten.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Een volk, dat de nagedachtenis van de mannen die er voor gewerkt en gestreden en ook geleden hebben, eert, toont dat het de deugd van dankbaarheid en erkentelijkheid weet te beoefenen.

En de Katholieke bevolking van dit eiland wil zeker niet bij andere achterstaan. Een eeuw geleden... honderd jaren!

Als er ooit iemand trouw was, en altijd geweest is aan zijn devies, dan is dit zeker Monseigneur Martinus Joannes Niewindt Zaliger gedachtenis.

De priester, de goede herder, die voor een eeuw geleden als pastoor hier te Curaçao aan land stapte om onder Gods zegen zijn zo vruchtbare arbeid aan te vangen. Weinig zal deze jonge priester toen gedacht hebben dat hij, eens als eerste Apostolisch Vicarius voor die zelfde gelovigen zou optreden, niet in het minst zal hij gedacht hebben, die daar toen aan land stapte, die zijn vader en moeder, zijn familie en vrienden en vaderland verlaten had, omdat hij de arbeid niet weigerde — dat zijn leven een zo gewichtige en vooraanstaande rol zou spelen in de geschiedenis van Curaçao, dat hij onzegen reeds lief had. En welk een rol heeft Monseigneur Niewindt hier vervuld? Een zeer grote rol... Monseigneur Niewindts naam staat gegrift in ale goede degelijke Katholieke mannen en vrouwen van Curaçao en naburige eilanden. Met gulden letters staat zij[n] leven en streven zijn daden opgeteken[d] in de geschiedenis van ons zo dierbaa[r] Curaçao, die helaas zo met enige zwar-te bladzijden bevat.

Hoeveel tegenslag en ellende zou hij hier echter hebben ontmoet? Hoevee[l] heeft de grote Apostel niet moete[n] strijden om zijn goed recht te verded[i]gen of te krijgen? En, vond Mg[r.] Niewindt zijn voldoening niet hier te Curaçao, dan ook wist hij de weg naar het Moederland, dan ook wist Mon-seigneur tot wien hij zich daar te wenden had om datgeen te verkrijgen wa[t] men **hier** (die tijden) op Curaçao nie[t] wilde geven.

Dan striemde hij met woorden en ar-gumenten zijn tegenstanders feller da[n] hun zwepen en bullepees de rugge[n] hunner slaven **(onze dierbare broe-ders)** striemden.

Doch welk een heerlijk resultaat be-reikte Monseigneur Niewindt; kerke[n] werden er gesticht, zowel hier als o[p] de omliggende eilanden, scholen wer-den gesticht, zodat hem maar ook he[t] alleen, die eer toekomt van grondleg-ger te zijn van ons volksonderwijs.

Hij was de pionier voor de bevrijdin[g] der arme slaven (onze Broeders) en h[ij] kwam herhaaldelijk voor de rechte[n] van dit zo rampzalig deel der bevolkin[g] op. En thans, na 100 jaren zien wij d[e] heerlijke vruchten van zijn arbeid ondanks haat en afgunst, ondanks te-genwerking en laster, juist van de zij-de van hen... van waar men het nie[t] zou verwachten. Zelfs de plantagie-sjons lieten Mgr. niet met rust en vi[e]len hem aan. Maar niettegenstaande a[l] alles: „Domine non recusem laborem" Monseigneur Niewindt weigerde de ar-beid niet".

Wij, Katholieken van Curaçao, heb-ben op de 20ste September voor he[t] altaar neergeknield om O.L.H. te be-danken dat Hij ons voor 100 jaren ee[n] waren Apostel gezonden heeft die o[ns] eiland zo broodnodig had! Als w[ij] thans zien naar alles wat er sinds die jaren is voorgevallen, naar de evo-lutie die Curaçao heeft doorgemaakt waarvan de grote onvergetelijke Mg[r.] Niewindt de grondlegger geweest is dan hebben wij zeker reden om dank-baar te zijn en onze dank neer te le-gen aan de voeten van het Altaar.

Wij, Katholieken van Curaçao, w[ij] hebben meer te doen, laten wij een e[ed] afleggen heden op het Honderd jarig bestaan van het Vicariaat Curaçao dat ook wij de arbeid niet zullen wei-ren die van ons gevraagd wordt in o[ns] Katholieke leven.

Laten wij Mgr. Niewindts voorbeeld nemen en opvolgen, en mocht het o[ns] moeite kosten laat ons dan terug zie[n] naar Hem die ondanks alle denkba[re] moeilijkheden die hem in de weg we[r]den gelegd de arbeid niet weigerde.

Moge het Apostolisch Vicariaat va[n] Curaçao onder leiding van onzen goe-den en besten alombeminden Monsei-gneur P. I. Verriet nog lange jare[n] groeien en bloeien tot alle eer van G[od] en tot heil en zegen van ons dierbaa[r] Curaçao.

Moge O. L. Heer Monseigneur Ve[r]riets bisschopsleven nog tal van jare[n] sparen en van alle kwaal bewaren o[p] dat Mgr. Verriet meer en meer k[an] arbeiden voor Curaçao dat hem dierbaar aan het harte ligt.

José Maria Hellburg.

Curaçao.

Z.H. PIUS XII DANKT HET VICARIAAT.

Gisteren mocht Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P. het volgende antwoordtelegram ontvangen van Zijne Eminentie Luigi Cardinaal Maglione, den Staatssecretaris van Zijne Heiligheid den Paus: Città del Vaticano.

Mgr. Verriet Curaçao.

Saint Père remerciant filial hommage commémoratif envoie tout Vicariat large bénédiction Apostolique.

Cardinal Maglione.

ONZE GAST.

Gistermiddag is Minister Johannes Th. Fürstner onverwachts toch niet gekomen. Met een extra vliegtuig kwam de Vlootvoogd thans omstreeks 12.15 uur aan. De receptie vanmiddag gaat dus gewoon door (16.30 uur; witte kledij). Biezonderheden over het programma zullen later bekend gemaakt worden. Minister Fürstner zal vermoedelijk volgende week ook nog naar Suriname gaan.

***

Johannes Theodorus Fürstner, geboren 16 Januari 1887 te Amsterdam, gehuwd 29 December 1917 met Doctor Anna Maria Risselada. Kinderen Anna Magdalena (26—8—1921) en Elisabeth Henriette (18—4—1924). Opleiding h.b.s., Instituut Wullings te Voorschoten, Koninklijk Instituut van de Marine te Willemsoord, 1906 Adelborst 1e klasse.

1906 — 1909 in Nederlands Oost Indië; 1908 Luitenant ter Zee 2e klasse. In 1909 terug naar Nederland, speciale studies radio en artillerie.

1913 — 1917 in Nederlands Oost Indië.

1918 Luitenant ter Zee 1e klasse, naar Hogere krijgsschool te Den Haag, (alwaar jaargenoot van oud Gouverneur Gielliam J. J. Wouters), later leraar aan dezelfde school. Voorts „École de guerre navale" te Parijs.

Beklede functies:

artillerie-officier op H. Ms. Java (1925 — 1927).

Eerste officier op H. Ms. Heemskerk (1929).

Directeur van de Hogere Marine Krijgsschool (1930).

Oostzee-oefeningen (1931).

Commandant H. Ms. Hertog Hendrik (1935).

Schout-bij-nacht (1936).

Vice-admiraal (1938).

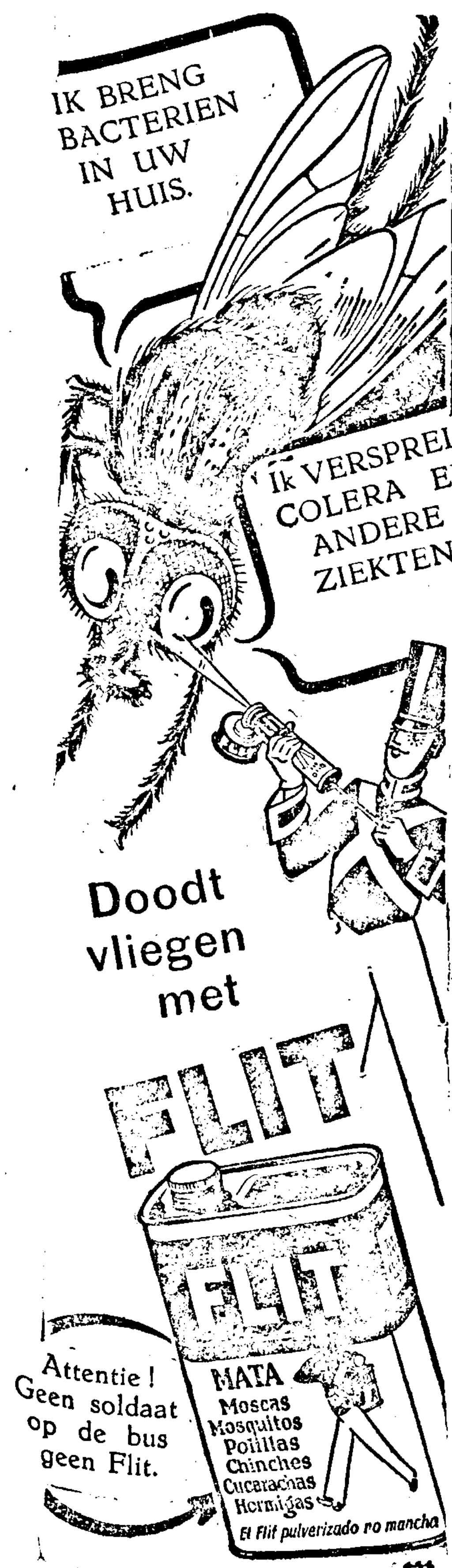
Minister van Marine (28 Juli 1941).

Luitenant-admiraal Der Nederlanden (15 Februari 1942).

CINEAST FERNHOUT NAAR SURINAME.

De cineast John Fernhout, die op Curaçao enkele films heeft gemaakt voor het Nederlands Inlichtingen Bureau te New York alsmede voor The March of Time, is hedenmorgen per vliegtuig naar Suriname vertrokken. Ook in ons zustergebiedsdeel hoopt de Heer Fernhout enkele weken te vertoeven om films te maken in opdracht van bovengenoemde organisaties. De Heer Fernhout was zeer voldaan over zijn verblijf op Curaçao, dat hij op zijn terugreis naar New York waarschijnlijk niet meer zal aandoen.

Naar hij ons mededeelde kan de film, welke hij thans vervaardigt, tegen het einde van het jaar voor vertoning in onze bioscopen tegemoet gezien worden.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	13162
2e prijs	5144
3e prijs	1896
4e prijs	11775

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Op initiatief van de heren A. Gabriël en F. d'Arnault zal er op de R.K. Ambachtschool een baseball club worden opgericht. Reeds twintig jongens gaven zich op.

ADRES FAMILIE WOUTERS.

Aangezien er nog steeds mensen opbellen om het adres van de Familie Wouters, drukken wij het hier nogmaals af. Als men denkt het t.z.t. nodig te hebben, is het raadzaam het uit knippen of over te schrijven.

Paseo Colon,
25 Varas al Este del Obelisco.
Villa „Filomena".
San José
Costa Rica.

PICNIC VOOR DE ZEELIEDEN.

Zondag as., 27 September, heeft het Apostolaat ter Zee weder een uitgangsdag georganiseerd voor de zeelieden. Een groot aantal zeelieden heeft zich hiervoor reeds opgegeven.

Zij, die beschikken over een auto en belang stellen in den zeeman worden allerdringendst verzocht Zondag as., om 10.30 uur met hun auto's bij het zeemanshuis in de Klipstraat te wezen, opdat men van daaruit gezamenlijk vertrekke een gezellige dag tegemoet.

PRINS BERNHARD COMITÉ CURAÇAO.

Men schrijft ons:

Het P.B.C.C. heeft het genoegen hierbij bekend te maken, dat het thans het saldo van het bedrag ad. *f* 200.000.— welk het zich voorgesteld heeft aan te mogen bieden aan H.M. de Koningin als een Curaçaose bijdrage voor het „Jan van Galen Fonds", aan het Prins Bernhard Fonds heeft doen overmaken.

Hierop mocht het P.B.C.C. van Z.K.H. Prins Bernhard het navolgend telegram ontvangen:

„Much appreciate your sustained effort and express my sincere gratitude for recent important contribution our fund".

Bernhard Prins der Nederlanden.

Het Comité stelt er prijs op om hierbij zijn oprechte dank uit te spreken aan alle firma's en ingezetenen van Willemstad, die door hun bijdrage deze kapitale overboeking hebben mogelijk gemaakt.

Ter gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag op 31 Augustus jl. kon het Comité nog een bijdrage van *f* 2000.— in ontvangst nemen van een alhier gevestigde firma.

Onze oorlogsvoering kost ontzaglijk veel, dit weet eenieder. Welnu, het Comité doet nogmaals een dringend beroep op uw liefde voor het Vaderland, op uw verknochtheid aan het roemrijke Huis van Oranje, op de bevrijding van ons Nederland.

Landgenoten! Wij rekenen en vertrouwen nogmaals op uw medewerking.

Steunt daarom ons Comité. U steunt daardoor onze oorlogsvoering en mede onze hardnekkige tegenstand.

CURAÇAOSE ATHLETIEK BOND.

Men schrijft ons:

Het Bestuur deelt mede dat op 25 October as. Athletiekwedstrijden zullen worden gehouden, nl.:

Verenigings vijfkamp om de wisselprijs Ferke Meersma tropee en een persoonlijke vijfkamp met de volgende nummers: 100 meter hardlopen, ver- en hoogspringen, kogelstoten en speerwerpen.

Verder zullen tevens junior athletiekwedstrijden worden gehouden, zowel voor jongens als voor meisjes. Het programma zal nader worden bekend gemaakt.

Tevens delen wij aan de wandelliefhebbers mede dat op 21 en 22 November es. de tweedaagse wandelmars zal worden gehouden ten bate van het Rode Kruis. Nadere biezonderheden volgen.

***

Hieronder laten wij enkele uitslagen van athletiekwedstrijden volgen uit Nederland, welke onze Curaçaose athleten wel zullen interesseren (Overgenomen uit Vrij Nederland.)

Op de sintelbaan te Amsterdam zijn de nationale Athletiekwedstrijden gehouden, waarvoor 700 athleten hadden ingeschreven, ondanks slecht weer.

Een 15-jarig meisje, Duitemeyer van Hollandia uit Rotterdam, sprong 1,48 m. hoog, hetgeen een nieuw Nederlands record betekent. Blok won de 400 m. in 51.8 sec. (Curaçaos record 54,6 sec.). C. Ben was tweede en Mahieu derde. Frits de Ruiter won de 1500 m. in de goede tijd van 4 min. 3,5 sec. (Curaçaos record 4 min. 43,8 sec). De Roode won de 800 m. in 2 min. 11,3 sec.).

Uit Vrij Nederland van 4 Juli 1942.

Het Athletiekseizoen heeft tot dusver geen biezondere praestaties te zien gegeven in Nederland. De oude sprinter Chris Berger, die in 1932 zijn glansperiode beleefde, blijkt thans een bedreiging voor den kampioen N.S.B.-er Osendorp te zijn, die hem slechts met de grootste moeite kon kloppen.

Zondag jl. werden te Rotterdam de junioren- en B-Kampioenschappen verwerkt. De 16-jarige Lankhorst uit Enschede verbeterde het **jeugdrecord** hoogspringen en bracht dit op 1,76 m. (Curaçaos record 1.72½)

Ook het **jeugdrecord** verspringen werd verbeterd en wel door Bosch uit Hoorn, die 6,72 m. haalde (Curaçaos record 6,29 m.). De Groninger Roffel verbeterde het 800 m. record en bracht het op 2 min. 4,6 sec.

De 100 m. werd gewonnen door den Amsterdammer De Vries in 11,3 sec. (Curaçaos record 11,2 sec.). Van der Hoeven van Hellas stootte de kogel 13,11 m.

Van de B- kampioenschappen geven we de volgende uitslagen:

De Pachter won de 200 m. in 22,5 sec. De Athletiekvereniging 1936 won de 4x100 m. estafette in 45 sec. (Curaçaos record Kwiek 47,8 sec.) Van Wijk wierp de speer 53,35 m. ver (Curaçaos record 48,35 m.) en Herman van Caeser de discus 39,9 m. (Curaçaos record 34,77 m.).

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdienst:

Otrabanda: Emma.
Punda: Excelsior.

BUITENLAND.

„BIDT VOOR FRANKRIJK."

Vichy's verdere overlevering van Joden aan de nazies deed de vorige week een der meest welsprekende documenten ontstaan, aldus Time, — een korte, herderlijke brief van Z.H.E. Mons. Géraud Saliège, den halfverlamden Aartsbisschop van Toulouse.

In deze brief zeide de Aartsbisschop het volgende:

„Er is een Christelijke zedenleer, er is een menselijke zedenleer, welke verplichtingen oplegt en rechten toekent. Deze plichten en deze rechten spruiten voort uit de aard van den mens. Zij zouden overtreden kunnen worden. Maar geen sterveling heeft de macht hen te smoren.

Dat kinderen, vrouwen, mannen, vaders en moeders worden behandeld als een ellendige kudde, dat leden van een en dezelfde familie van elkaar worden gescheiden en naar onbekende bestemmingen worden weggevoerd, was een droevig beeld, dat wij in deze tijd moesten zien.

In ons Aartsbisdom hebben hartroerende scènes plaats gegrepen in de kampen van Noë en Recebedon (concentratiekampen waarvan Joden aan de nazies zijn overgeleverd).

Deze Joden zijn mannen, deze Jodinnen zijn vrouwen; deze vreemdelingen zijn mannen en vrouwen. Niet alles is tegen hen geoorloofd, tegen deze mannen en vrouwen, tegen deze vaders en moeders. Zij behoren tot het mensdom. Zij zijn onze broeders gelijk zo vele anderen. Geen Christen kan dat vergeten.

Frankrijk, geliefd moederland, Frankrijk, dat in het geweten van al zijn kinderen het traditionele respect voor elk menselijk wezen bewaart; ridderlijk en liefdadig Frankrijk, Ik twijfel er niet aan, dat Gij niet verantwoordelijk zijt voor deze fouten."

Vichy verbood prompt de publicatie van de brief. Het was te laat. De aanklacht van den Aartsbisschop was reeds voorgelezen van honderden kansels. Door ondergrondse kanalen verspreidde zij zich door Frankrijk.

VERSTERKINGEN VOOR RUSLAND.

Wes Gallagher seint uit Londen:

Een groot convooi bestaande uit Noordamerikaanse, Britse en Russische koopvaarders vocht zich een weg door de golven van aanvallende Duitse duikbommenwerpers en duikboten teneinde de vitale oorlogsmaterialen aan de Sovjet-legers te leveren. Het communiqué van de Britse Admiraliteit onthulde, dat vrijwel alle schepen zijn aangekomen in de Noordelijke Russische havens. Deze verklaring noemde voorzichtigheidshalve het aantal koopvaardijschepen niet, doch spaarde geen woorden om de Duitse bewering, volgens welke 38 schepen uit de 45 naar de zeebodem werden gejaagd, „nog meer overdreven dan gewoonlijk" te noemen. De omvang van dit Geallieerd succes werd gezien in het feit, dat er geen enkel escorte-vaartuig is verloren gegaan. Het communiqué, dat slechts gewaagde van lucht- en duikbootaanvallen, deed de mening ontstaan, dat de machtige vloot met de „Tirpitz" aan het hoofd, in de Noorse wateren werd gehouden door de waakzame Britse marine.

Enige aanwijzingen over het verloop van de slag, die zich uitstrekte over een groot deel van de kruiende Poolzeeën, werd tenslotte gegeven door Duitse radio-berichten omtrent „pijnlijke verliezen in de lucht."

Een ooggetuige-verslag door de radio zeide, dat de Duitse bommenwerpers werden bestreden door Spitfires, die van een vliegdekschip opereerden en dat de Duitse luchtbases onophoudelijk door Russische bommenwerpers werden aangevallen terwijl de slag om het convooi voortduurde. Deze Duitse onthullingen deden Londense waarnemers aannemen dat de Duitse luchtmacht een zware tol heeft moeten betalen voor de aangerichte schade. Dat deze geslaagde tocht op de Noordelijke zeevaartroute zo spoedig kwam na de aflevering van de goederen aan het eiland Malta, deed de Londense waarnemers tevens veronderstellen, dat de Geallieerde marine haar beschermingstactiek voor convooien aanmerkelijk heeft verbeterd.

Door de mislukking om dit convooi naar Rusland te vernietigen, hebben de Duitsers waarschijnlijk hun laatste kans verspild om hun luchtmacht dit jaar op uitgebreide schaal te gebruiken in de Noordelijke wateren. De herfst-nevels en -misten en sneeuwbuien maken hun waarnemingen in deze buurt bijna onmogelijk (Londen, (AP) 24.9).

DE JAPANNERS OP DE ALEOETEN.

De Afgevaardigde Magnuson, een Democraat van Washington, die is teruggekeerd van een officieel bezoek aan de Noordamerikaanse strijdkrachten in Alaska, zeide, dat „de Marine de Japanse bezetting van de Aleoeten-eilanden definitief in ons voordeel heeft gekeerd". In een vraaggesprek zeide Magnuson: „De situatie is thans goed in Alaska. Het gemeenschappelijk leger- en marine-commando is thans duidelijk offensief gezind. De bezetting van de Aleoeten-eilanden door Japan geeft ons de gelegenheid Japanse schepen tot zinken te brengen, die wij anders niet zouden kunnen vatten. Men heeft Japans offensieve vleugels gekortwiekt indien het idee mocht hebben de Aleoeten te gebruiken als een tredsteen voor een aanval op Alaska".

Magnuson maakte met Afgevaardigde Lyndon Johnson, een Democraat van Texas, de reis als Vertegenwoordiger van het Congres-Comité voor marine-aangelegenheden (Washington, (AP) 23.9).

CHINA'S VOEDSELPOLITIEK.

Tsjang Kai Sjek dreigde alle autoriteiten te zullen straffen, die nalaten China's nationale voedselpolitiek te bekrachtigen. Terwijl de inzameling van de landbelasting in producten en de verplichte verkoop van voedsel aan de Regering begon, zette Tsjang dit ronduit uiteen als de verplichting van het volk ten opzichte van de 6 millioen soldaten, de gevoed moeten worden. Hij zeide: „Op dit critieke tijdstip, dat het lot van het land beslist wordt behoren zij, die kracht hebben, kracht te geven, zij die geld hebben, moeten geld geven, zij die graan hebben, moeten graan geven. Het is een plicht waaraan geen vaderlandslievende burger zich kan onttrekken" (Tsjungking, (AP) 23.9).

VOOR MILITAIRE DOELEINDEN OVERGENOMEN.

Het Britse Departement van Oorlog maakte bekend, dat alle inwoners van een „belangrijk gebied" in het Oostelijke district van Yorkshire zullen worden verwijderd en dat het district geheel zal worden overgenomen „voor militaire doeleinden". Dit is de tweede maal gedurende de laatste maanden, dat een dergelijke overneming in Engeland geschiedt. De eerste had plaats in East Anglia (Londen, (AP) 23.9).

NIEUWS VAN OVERAL.

Moskou: Wendell Willkie overhandigde een dikke vierkante enveloppe met een persoonlijke boodschap van President Roosevelt aan Stalin. Vervolgens had tussen Willkie en Stalin een bespreking van 2 uren plaats in het Kremlin. Bij hen bevond zich de Russische Commissaris van Buitenlandse Zaken, Viacheslaff Michailovitsj Molotov, die zelf de Geallieerde oorlogsleiders in de lente had bezocht en was teruggekeerd met de bekendmaking omtrent een volledige verstandhouding over de „dringende taak om een tweede front in Europa te vestigen in 1942".

— **Londen (spoed): De British Broadcasting Corporation drong er in een boodschap tijdens de Franse dienst bij de bewoners van de kustgebieden in Frankrijk op aan dit te ontruimen. De radio verklaarde: „Het offensief van de Verenigde Landen wordt voorbereid". De boodschap legde er de nadruk op, dat gedurende de laatste 6 maanden de Britse radio een serie van waarschuwingen had gegeven aan de Fransen „met het doel zoveel als menselijkerwijze mogelijk was te voorkomen, dat Frans bloed zou worden vergoten".** De boodschap zeide verder tot de Fransen: „**Door onze raad op te volgen zult gij bijdragen aan het succes der huidige en toekomstige operaties, welke het voorspel vormen van de grote actie, waarop zo lang gewacht is".**

— **Moskou:** Het Russisch middernachtelijke communiqué deelt mede, dat felle straatgevechten voortgang hebben in het gebied van Stalingrad. Alle vijandelijke aanvallen werden afgeslagen en 42 Duitse tanks werden vernield door een garde-afdeling. De Hitlerieten lijden hevige verliezen in manschappen.

— **Moskou (spoed): De Russische radio deelde mede, dat de Russische strijdkrachten in het Noordwestelijk gebied van Stalingrad gewikkeld zijn in actieve operaties en enige voortgang hebben gemaakt.**

— **Ankara:** Joegoslavische kringen deelden mede, dat meer dan 5000 Duitsers en Croaten zijn gedood in een slag tussen Duitsers en Croaten en Joegoslavische patriotten nabij het dorp Sednice in Joegoslavië. De strijd duurde tien dagen. De Joegoslaven onthulden hun verliezen niet.

— **Londen: De radio van Vichy deelde mede, dat de Russen een aantal straten in de Noordwestelijke buitenwijken van Stalingrad heroverd hebben. De radio zeide, dat Timosjenko's opmars ten Noord-Westen van de stad „met betrekkelijk grote kracht" geschiedt, volgens berichten, die Berlijn bereiken.**

— **Caïro:** De patrouille-activiteiten aan het Egyptische front hebben voortgang. In de nacht van 22 September hebben Britse torpedo-vliegtuigen een voltreffer geplaatst op een vijandelijk schip nabij de kust van Hellas. Een grote ontploffing ontstond.

— **Vichy:** Officieel werd bekend gemaakt, dat Tananarive door de Britten bezet is.

— **Berlijn:** Het Duitse communiqué zeide, dat de Duitse troepen aan het Terek-front Prichlskaja veroverd hebben. Het communiqué zeide, dat heftige gevechten van huis tot huis voortduren in Stalingrad. Sovjet-aanvallen met belangrijke strijdkrachten zouden zijn ondernomen zonder succes.

— **Moskou:** De Russen zeiden, dat de manschappen van het Rode leger bij Stalingrad een groep gefortificeerde posities aan de Duitse greep hebben ontnomen en een plaats hebben heroverd ten Noord-Westen van de stad. Meer dan 7200 indringers werden gedood als resultaat van de Russische defensieve en offensieve kracht.

Het middagcommuniqué van heden geeft te kennen, dat geen enkele nieuwe doorbraak in de Russische linies is gemaakt op de straten van de Wolgastad. De Duitsers zouden weer „haastig versterkingen per vliegtuig aanvoeren". Gola-rivierboten van de Rode Vloot hielpen de Russische artilleristen en hebben gedurende de laatste dagen op zijn minst 3 bataljons van Duitse en Roemeense troepen opgeruimd en 8 artillerie- en 3 mortieren-batterijen tot zwijgen gebracht door hun kanonvuur.

De Russische artillerie, machinegeweren en geweren maaien de Duitsers bij duizenden neer. Volgens officiële berichten van middernacht zijn nog 115 tanks en meer dan 48 veldkanonnen vernield of veroverd door de Russen.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht hebben zware bommenwerpers objecten in Noord- en Noord-West Duitsland aangevallen, waaronder de duikboten-werven te Flensburg. Vliegtuigen van het Kustcommando vielen een vijandelijk convooi nabij de Friese eilanden aan. Drie middelgrote schepen werden getroffen. 10 Onzer bommenwerpers worden vermist van deze operaties".

— **Berlijn:** Een speciaal Duits communiqué beweerde, dat nazie-duikboten 3 torpedojagers, een hulpkruiser en 5 transportschepen tot zinken hebben gebracht in een aanval op een Geallieerd convooi tussen Spitsbergen en IJsland.

De Acht Apostolische Vicarii van de zes Eilanden van Curaçao 1842-1942.

Mgr. Petrus A. H. J. van Ewijk

DERDE APOSTOLISCH VICARIUS

door

PATER MAMERTUS DOMINICUS LATOUR O.P.

De Missie komt aan de Dominicanen.

In Januari 1867 ontving de H. E. Pater Th. van der Heijden, Provinciaal van de Paters Dominicanen in Nederland, mededeling van Mgr. Cattani, Pauselijk Internuntius te 's Gravenhage, dat de Congregatie der Propaganda te Rome voornemens was de Missie van Curaçao toe te vertrouwen aan de Nederlandse Dominicanen. De Raad van de Provincie werd bijeengeroepen en die maakte geen geringe bezwaren. De Provincie stond pas zeven jaar op eigen benen, telde niet meer dan 50 priesters (tegenwoordig 330) en de meesten daarvan waren oud, het aantal roepingen was nog gering en de financiële toestand ellendig. De grootste pessimist was Pater van Ewijk, Prior van het klooster te Utrecht (Mariaplaats).

In October 1867 stelde de Provinciaal den Internuntius in Den Haag een uitvoerige Memorie ter hand, waarin onder betuiging van volstrekte gehoorzaamheid aan het hoogste kerkelijk gezag de bezwaren werden uiteengezet. Het stuk werd naar Rome doorgezonden.

Na afloop van het Generaal Kapittel der Dominicaner Orde te Rome in Mei 1868, werden verschillende bijeenkomsten gehouden door Pater van der Heijden met den Hoogeerwaarden Pater A. V. Jandel, Generaal van de Orde, Cardinaal Barnabó, Praefect van de Propaganda en Z.H. Paus Pius IX. Er werd voorgesteld, dat de Provincie voorlopig slechts drie Paters zou zenden met een Broeder, totdat de vermeerdering van de Ordeleden het uitzenden van méér missionarissen mogelijk zou maken.

Bij zendbrief, gedateerd uit Rome 6 Juli 1868, berichtte Pater van der Heijden het nieuws aan zijn Ordebroeders in Nederland.

De 9de Juli d.a.v. verscheen het officieel Decreet van de Congregatie van de Propaganda Fide, waarbij de Missie van Curaçao aan de Nederlandse Provincie der Paters Dominicanen werd toevertrouwd.

De man die de meeste bezwaren had.

Pater Provinciaal mocht zelf den man aan Rome voorstellen, dien hij het meest geschikt achtte voor de waardigheid van Bisschop. Zijn keuze viel op Pater van Ewijk, sinds 9 October 1868 Prior van het hoofdklooster der Provincie te Huissen. Hij was de man, die drie jaar geleden de meeste bezwaren gemaakt had!

Petrus Alexius Henricus Josephus van Ewijk werd geboren te Wijk bij Duurstede, de 17de Juli 1827, deed zijn religieuze professie in de Orde van den H. Dominicus op 15 October 1848 en werd priester gewijd te Tilburg op 10 Augustus 1851. Nog hetzelfde jaar werd hij door zijn oversten naar Rome gezonden, om zich voor het doctoraat in de theologie te bekwamen. De komst van Mgr. Griffith, Vicarius Apostolicus van Kaap de Goede Hoop, gaf aan zijn levensloop een geheel andere wending. Daar deze Bisschop een priester zocht voor de Nederlandse kolonisten in de Kaapkolonie, sloot Pater van Ewijk, met toestemming van den Generaal der Orde, zich bij Mgr. Griffith aan en was als secretaris van dien Prelaat en als missionaris gedurende vier jaar aan de Kaap werkzaam.

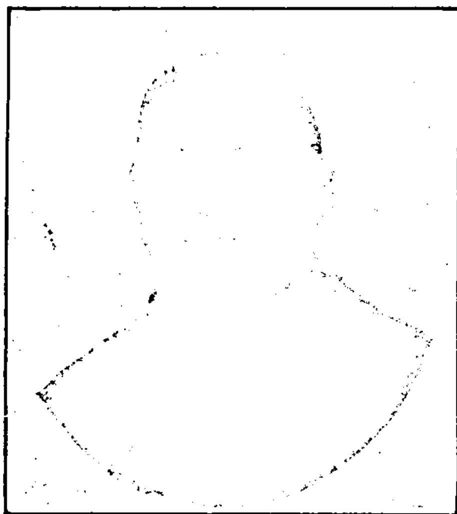
Wegens groot gebrek aan priesters in 1856 naar het Moederland teruggeroepen, arbeidde hij daarna in Nederland in de parochiële bediening, totdat hij 1862 aan het hoofd gesteld werd van het nieuwe klooster te Utrecht. Tegen het einde van Mei 1869 ontving Pater van Ewijk een brief van den Hoogeerwaarden Pater Bianchi, Procurator van de Orde te Rome, die bij afwezigheid van den Generaal hem mededeelde, dat hij door de H. Stoel benoemd was tot Vicarius Apostolicus van Curaçao en Bisschop van Camaco i.p.i. De uitverkorene dacht dat hij het bestierf; hij verklaarde in een brief van 29 Mei 1869 aan den Hoogeerwaarden Pater Jandel, Generaal der Orde, zo stellig mogelijk, dat hij de bisschoppelijke waardigheid nooit zou ontvangen, tenzij met een formeel gebod van den Generaal. Terstond voldeed de Generaal aan dit rechtmatig verzoek, waarop Pater van Ewijk antwoordde, dat hij zich nu onmiddellijk gehoorzaam aan het gezag van de H. Stoel en de Orde onderwierp.

De Bisschop van Camaco.

Op de 26e Juli, feestdag van de H. Anna, Patrones van Curaçao, had in de cathedraal te Utrecht de plechtige bisschopswijding plaats van Mgr. Van Ewijk. De H. Wijding werd verricht door Mgr. Andreas I. Schaepman, Aartsbisschop van Utrecht, Mgr. Gerardus P. Wilmer, Bisschop van Haarlem en Mgr. Joannes F. A. Kistemaker, oud-Vicarius Apostolicus van Curaçao.

De Hoogeerwaarde Heer J. C. Schermer, Administrator van het Vicariaat ontving een brief van den Pauselijken Internuntius, gedateerd van 17 Juli 1869 waarin hem het grote nieuws werd medegedeeld, **plus een gift van 500 gld. van Z.H. Paus Pius IX voor de bevolking van Aruba, die juist in die dagen door een verschrikkelijke hongersnood gekweld werd.**

Mgr. Van Ewijk nam eerst nog heel aan enige zittingen van het Vaticaans Concilie, dat de 8ste December van datzelfde jaar geopend werd; maar nog voor het einde van deze Kerkvergadering vroeg Mgr. Van Ewijk aan den H. Vader verlof om naar de Missie te mogen vertrekken.

MGR. PETRUS A. H. J. VAN EWIJK O.P.
Bisschop van Camaco.
3e Apostolisch Vicarius van Curaçao.

De 3de Juni 1870 ging hij aan boord van de Pakketschoener Gouverneur de Rouville met de Eerwaarde Paters R. Schrauwen en H. Bergmans* en Broeder Joseph Köller. Na een voorspoedige reis van 37 dagen, zette men de 11de Juli 1870 hier voet aan wal.

„Wat de nieuwe bisschop te zien kreeg.

De gehele Missie van Curaçao telde in die dagen 14 kerken, 19 priesters en pl.m. 28.300 katholieken [thans: 27 kerken, 49 priesters en 82.254 katholieken — Red]. Dat was niet zo heel slecht maar de omstandigheden eisten spoedig aanvulling. Nog hetzelfde jaar, 19 November stierf onverwacht de Eerwaarde Pater Bergmans, een zeer bekwaam priester. En dan de materiële toestand! Van de parochie Westpunt kreeg de kerkvoogd te horen, dat de pastoor er sinds 23 jaar in een hut woonde, onvoldoende beschermd tegen de ongemakken van land en klimaat; te Santa Cruz, Aruba, werkte de pastoor al twintig jaar en had nog steeds geen vloer in de kerk. De kerk te Barber, Curaçao, was vier jaar geleden ingestort wegens bouwvalligheid, zodat de pastoor zich genoodzaakt zag zijn 1700 parochianen in, maar voornamelijk „om" een ströhut en later in zijn eigen woning, te verzamelen ter viering van de H. Geheimen. Wegens gebrek aan financiën kon de bouw van deze kerk pas voltooid worden in 1876. Op Aruba was geen enkele pastoor in zijn pastorie voldoende beschut tegen de tropenregens. De allesverwoestende orkaan van 1871 maakte de situatie niet beter.

De kerkvoogd begon met het voornaamste en bouwde onmiddellijk een noodkerk te Pietermaai, tussen de bestaande school en de pastorie. Op 18 December hadden daarin reeds godsdienstoefeningen plaats.

Door allerlei tegenslag kon de eerste steen voor de tegenwoordige kerk van Pietermaai pas gelegd worden op 22 November 1876. Intussen was Mgr. 12 Augustus 1874 naar Nederland vertrokken, voornamelijk om te trachten meer werkkrachten te krijgen. Bij zijn terugkeer op 11 Juli 1875, bevonden zich in gezelschap van den Apostolicus Vicarius de Eerwaarde Pater Henricus Alphonsus Maria Joosten en de Eerwaarde Pater Ludovicus Maria Jansen O.P.

Er waren nu zes Paters Dominicanen. Pater Joosten werd de eerste Overste (Vicarius Provicialis) van de Paters en vestigde zich in de pastorie van Pietermaai, die door den kerkvoogd als klooster aan de Paters in gebruik werd gegeven. De bouw van de kerk echter ondervond zoveel moeilijkheden, dat deze pas de 20ste April 1882 kon geconsacreerd worden.

[Men leze in verband hiermede het artikel van Pater Ph. H. Offermans O.P., op deze zelfde pagina — Red.]

De kerken van St. Maarten, Saba en Bonaire (Kralendijk) werden gerestaureerd in 1875; die van Westpunt in hetzelfde jaar aanmerkelijk uitgebreid. De kerk van Barber, sinds 1866 ingestort en nooit door een nieuwe vervangen, kreeg een plaatsvervangster in 1876, terwijl de kerk van Santa Cruz, Aruba, de armste van allen, tot een passend Godshuis werd ingericht in 1877.

De orkaan van 23 September 1877 zorgde er echter voor, dat veel van wat met zwoegen en zorgen was tot stand gekomen, weer verloren ging.

Er werd veel tot stand gebracht.

De talloze aanvallen van de Curaçaosche Courant en van vele andere blaadjes en boekjes, deden den Apostolisch Vicarius besluiten een eigen blad op te richten; op 5 Januari 1884 verscheen het eerste nummer van het R.K. weekblad „Amigoe di Curaçao" met als eerste redacteur Pater Jordanus Onderwater O.P. Op 6 December van hetzelfde jaar werd de St. Joseph Gezellen Vereniging opgericht; in Januari 1855 een R.K. Jongensschool geopend te Pietermaai en in Juni te Otrabanda.

Intussen zag de Noord, Aruba, in 1881 een nieuwe kerk verrijzen en werd in 1882 aan de Commandeursbaai een hulpkerkje gebouwd. Te San Willibrordo, Curaçao, begon men in 1884 aan de bouw van de tegenwoordige kerk. Het aantal communicanten in de Missie was sinds 1870 gestegen met 6000. Er was met weinig middelen wonderlijk veel tot stand gebracht!

Enkele weken voor zijn dood werd de kerkvoogd sukkelend en zeer zenuwachtig. Toen men stervensgevaar aanwezig achtte, diende Pater Vicarius Reynen den Bisschop van Camaco de laatste H. Sacramenten toe.

Z.D.H. overleed in de nacht van 18 op 19 Mei 1886 in het St. Elisabethsgasthuis. Deze eerste Dominicaanse Kerkvorst had de Curaçaose Missie op uitstekende wijze bestuurd gedurende 15 jaar, 10 maanden en 9 dagen.

Onder Mgr. Van Ewijk kwam het Dominicanenklooster Pietermaai.

door

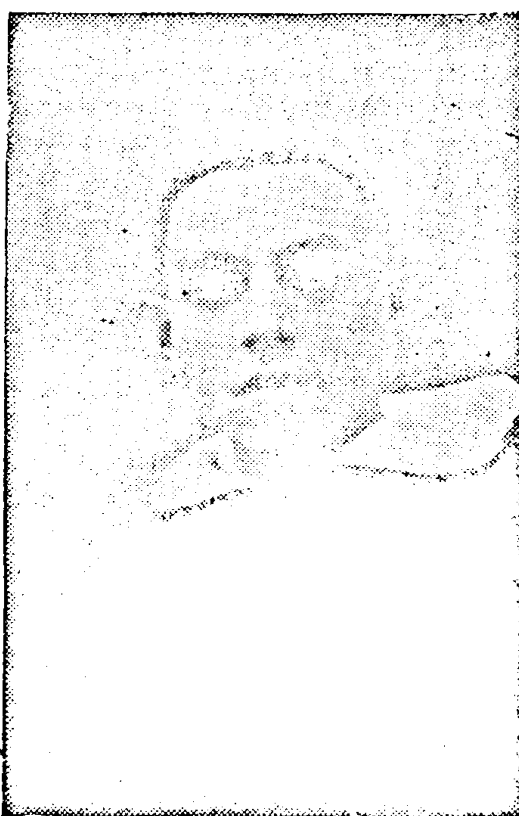
PATER PHILIP H. OFFERMANS O.P.

Kapelaan van de Rozenkrans-parochie te Willemstad, Curaçao.

U zult het niet gemakkelijk voorbijlopen, daar is het te groot voor en te fors, te hoog en te breed, te opvallend, al zal deze laatste eigenschap misschien meer te danken zijn aan de rustige eenvoud, waarmee het zijn omgeving beheerst als wel aan enige bijzondere architectonische schoonheid of constructie.

Maar in ieder geval het staat er vast en stevig op de Pietermaaise bodem, midden tussen de huizen, de mensen, de straten en de pleinen en het staat er al sinds jaren.

Fel, meedogenloos en onophoudelijk heeft het niets ontziende en tot nog toe nog nooit overwonnen salpeter zijn scherpe tanden gedrukt in de oude trouwe muren van dit gebouw, maar ook al mocht het onderdelen afbijten en misvormen het gebouw geheel bleef statig en fier als altijd.

PATER PH. H. OFFERMANS O.P.

Voor niet ingewijden mogen wij misschien even terloops opmerken, dat de tanden van het salpeter geenszins bedoeld zijn als litteraire variatie op de tanden van de tijd. Het is gewoon letterlijk bedoeld en misschien symboliseert deze voortdurende strijd tegen dit element wel heel typisch de geestelijke strijd voor het welzijn van allen die aan de parochie van Pietermaai werden toevertrouwd.

Het Dominicanenklooster van Pietermaai staat er. Paters kwamen en paters gingen, vrijwel de meesten begonnen van hieruit hun jeugdig en enthousiast missionarisleven en menig pater bracht hier zijn oud vergrijsd en versleten leven terug om het van hieruit aan God te geven. Voor de paters was en bleef Pietermaai het centrum, het moederhuis, het enige huis van de Orde, waar allen geassigneerd zijn krachtens het formele gebod, waarmee zij „in de kracht van den H. Geest en uit gehoorzaamheid" de oceaan zijn overgestoken om hier te werken voor de zielen.

Wanneer Curaçao dan in deze dagen zijn feest vierde en dit heeft zelfs geen oorlog kunnen verhinderen, dan geloven wij dat er behalve de redenen, welke dit feest motiveerden — dat waren er vele, — ook nog redenen zijn om bij alle feestartikelen er ook een te wijden aan het Paterskloster te Pietermaai, van waaruit in de honderd lange jaren van het bestaan van het Apostolisch Vicariaat vier paters geroepen werden tot de bisschoppelijke waardigheid, nl. Monseigneur Joosten, Monseigneur Reijnen, Monseigneur Van Baars en Monseigneur Vuylsteke, terwijl de thans regerende Bisschop van 1909—1910 op Pietermaai verbleef.

Van de honderd jaren, die zich opstapelden achter het merkbare feit, dat Curaçao zijn eigen Apostolisch Vicarius kreeg, heeft Pietermaai er bijna zeventig, waarin het met alle kracht en energie heeft mogen meehelpen aan de opbouw van het Katholieke en sociale leven en zonder enige overdrijving mogen we zeggen, dat er van de ruim honderd paters, die er in het klooster van Pietermaai gewoond hebben, menig pater hetzij door positie, hetzij door buitengewone talenten en ijver het Apostolisch Vicariaat onschatbare verdiensten hebben bewezen.

Het is natuurlijk geenszins onze bedoeling om hier alles uitvoerig te beschrijven; het zou trouwens onmogelijk zijn — het archief van Pietermaai bevat ruim 200 bladzijden — en tenslotte mogen we ook geen misbruik maken van de welwillendheid, waarmee de Redactie van de Amigoe ons toestond om iets te vertellen van de betekenis van het Dominicanenklooster te Pietermaai.

Wij beperken ons dus tot de allervoornaamste feiten. Toen Monseigneur van Ewijk op de 11de Juli 1875 van uit Nederland naar de Missie terugkeerde bevonden zich in het gezelschap van Monseigneur Van Ewijk twee paters nl. Henricus Alphonsus Maria Joosten en Ludovicus Maria Jansen.

Er waren toen in het geheel zes paters Dominicanen op Curaçao. 's Daags na aankomst verenigden deze zich in de pastorie te Pietermaai, alwaar volgens een brief van den Hoog Eerwaarden Pater Provinciaal van 8 Juni 1875, de Apostolisch Vicarius de bestaande noodkerk en de pastorie tijdelijk ter dispositie van de Orde had gesteld. Officieel werd toen dit huis tot klooster verheven onder de bescherming van de Koningin van de H. Rozenkrans en de eerste Monseigneur Joosten werd benoemd tot eerste „vicarius domus".

Van 1884 tot 1886 was de Hoogeerwaarde Pater Ceslaus Reijnen O.P. vicarius provincialis en verbleef op Pietermaai totdat hij op October 1886 benoemd werd tot Apostolisch Vicarius van Curaçao.

Hierbij willen wij nog even aantekenen dat Pietermaai van 1875 tot 1910 de residentie was van den Hoog Eerwaarden Pater Vicarius Provincialis, welke thans op de pastorie van de St. Anna-parochie resideert.

Ook Monseigneur Van Baars O.P., woonde van 1889—1892 als Vicarius Provincialis in het klooster van Pietermaai, terwijl Monseigneur Vuylsteke O.P., hier van Juli 1896 tot November 1896 kapelaan en vervolgens van Juli 1903 tot Juni 1904 pastoor was.

Reeds spraken wij boven van Pater Ludovicus Maria Jansen O.P., of kortweg Pater Jansen, die nog steeds voortleeft in de dankbare harten van allen, die met hem in aanraking mochten komen en die bijna zijn gehele leven lang met inzet van al zijn krachten gewerkt heeft onder het Pietermaaise volk. De vriend van groot en klein, de vader der armen en verdrukten, de apostel van de daad, de grote onovertroffen sociale werker. Op Pietermaai is het geëindigd, d.w.z., daar is hij gestorven te midden van zijn confraters, die nog heden van zijn sociale arbeid kunnen profiteren. Op Pietermaai heeft hij geleefd, gebeden en gestreden en wij mogen er zeker van zijn, dat de goede God, die zich in edelmoedigheid nooit en door niemand laat overtreffen in genen dele is achter gebleven bij het dankbare volk, dat hem een standbeeld schonk naast de kerk en naast het klooster, waar hij gewerkt heeft voor allen, die op welke wijze dan ook, hun toevlucht tot hem namen.

Dan de onvergetelijke Pater Paulus Poiesz, die van 18 Juni 1904 tot 29 September 1919 verbonden was aan de kerk en het klooster van Pietermaai. Er zullen weinig paters zijn, die zich zulk een plaats verzekerd hebben in het leven van de mensen, in nun vreugde en verdriet, in hun lijden en strijden als deze onvermoeibare werker, die helaas te vroeg werd geroepen voor de hemel.

Veel, heel veel is er tot stand gebracht voor het thans jubilerende Vicariaat door paters van het Pietermaaise convent en geen betere hulde kunnen wij brengen aan onzen tegenwoordigen regerenden Kerkvorst Monseigneur P.I. Verriet O.P., dan door Zijner Hoogwaardige Excellentie te verzekeren, dat wij Haar Doorluchten Persoon en werk niet alleen dagelijks zullen herdenken aan het altaar, maar ook dat wij den Goeden God zullen blijven vragen om naar het voorbeeld van hen, die ons voorgingen in woord en daad en volgens de oude gevestigde tradities van het Dominicanenklooster te Pietermaai te blijven werken onder Haar stuwende leiding tot eer van God, tot heil van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao en allen die krachtens Gods vaderlijke voorzienigheid daaraan zijn toevertrouwd.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Do., 2
Telegram Afdeling: Hr. Nuko 832, Negropont 75A.
Shipping & Supplies: Hr. De V tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling: Hr. L tel. 710, W. de Zwijgerlaan
Dok Afdeling: Hr. Van Hass 468.

— Sportclub „Asiento" V C.S.C. is een uitnodiging vangen tot het bijwonen wedstrijden Kwiek — C.S.C. deze week gehouden worden. tevens een uitnodiging is tot het bijwonen van de feestav 27 September as.

„SHELL GOLF CLUB".

Zondag jl. had een „18 hole strijd plaats tussen spelers Amerikaanse contingent en le de „Shell Golf Club", waar laatsten als overwinnaar te vo kwamen met een overweging punten. Hoewel het zich 's m niet liet aanzien dat de wedstrijd zou kunnen gaan met het oog regen die reeds gevallen was nog dreigde te vallen, klaarde weer op (tot spijt van allen, w de hardnekkigste golfer geeft d op het ogenblik gaarne de vo en werd zelfs ideaal golfweer. D rikaanse gasten hadden het ge deel dat enkelen hunner het niet kenden en bovendien m de clubs van hun gastheren ge bij gebrek aan eigen golfsets. als een vrij grote handicap be mag worden.

Niettegenstaande deze werd het een zeer geanimeerde strijd, die besloten werd met zellig samenzijn onder de goede van den Heer Ellinghausen en andere bestuursleden. De plus driekwart maan, plus koek jes en een „bit to eat", plus minus muziek dat vervangen door het gezang van vrijwillige munity-singers" die afwisselde sentiment of „pep" liedjes te te gras ten beste gaven, waren attributen voor een genoeglijk lichtfestijn. De gasten bleven tot laat in de avond bijeen.